

NARODNI DELAVEC

Glasiilo „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

Izhaja v Trstu vsako soboto popoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravnništvo ul. del Lavatoio št. 1, I.
TELEFON 18-67.

Posamezne šte. se prodajajo po 6 vin.
Inserati se računajo na milimetre v širini ne kolone, in sicer po 8 vin. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol leta in za četrt leta razmerno.

Spomenica uslužbencev c. k. javnih skladišč v Trstu.

Ne mine leto, da ne bi iz krogov uslužbencev c. k. javnih skladišč vstajali kliki po radikalni spremembi službenih pogojev v področju c. k. javnih skladišč. V teku zadnjih let je bilo opazovati razočarjanja, katera, ako na eni strani dokazujejo veliko nestrpnost prizadetih delavcev v svojem stremljenju po dosegu pribojškov, vstvarjajo na drugi strani nov dokaz o utemeljenosti in neovrgljivi potrebi izpolnitve istih. S se ne doživljenim poletom, z mrzličavim prizadevanjem so c. k. javna skladišča v zadnjih letih ojačila svoje sile in se povzdignila do ene prvih javnih naprav v Avstriji. Zatekajoč se k vsem iznajdbam človeškega razuma in okoriščajoč se vseh v tehnologije, se je skušalo razširiti in utrditi razne oddelke: trgovinske, mehaniške prometne, z eno besedo, udihniti voga duha v splošno upravo. Takemu napredku niso pa v enaki meri odgovarjala prizadevanja posvečena izboljšanju gospodarskega položaja uslužbencev c. k. javnih skladišč. Kajti, če tudi se je vsled gibanj preteklih let posrečilo doseči spoznanje med delodajalci in delavci nekaj konkretnih olajšav za te slednje, neoporekljivo dejstvo ostane, da je iste smatrati le kot nekaka paliativna sredstva, ne odgovarjajoča vedno večim življenjskim zahtevam. Umest o je ta tem mestu povdarjati, da danes vladajo pri c. k. javnih skladiščih vedno isti službeni pogoji, ki so bili v veljavi svojedobno, ko so splošni življenjski pogoji bili popolnoma drugačni. V vseh deželah zastopanih v državnem zboru pritiska dan za dnevom bolj neusmiljeno progresivno podražanje živil. Nesreča, ki jo splošno čutimo, ki pa posebno v zadnjem času zavzema v Trstu značaj prave pravice krize zaustavlja oče ne samo skromnega razvoja delavčevega domačega gospodarstva, ampak jemlja oče delavcu vsako možnost kakoršnegakoli izhoda.

Toda neoziraje se na ta opazovanja gospodarskega značaja, katera dokazujejo se enkrat popolno pomanjkljivost obstoječega mezdnege sistema pri c. k. javnih skladiščih, se ne da oporekati, da so ostale službene razmere, ki veljajo za uslužbence c. k. javnih skladišč tudi v socialnem obziru ali absolutno nepopolne ali pa sploh ne obstojajo vse one naprave, katere imajo dandanes delavci v drugih podjetjih in katere smo navajeni subsumirati pod pojem odredbe socialne previdnosti. Vsled pomanjkanja razumne in primerne službene pragmatike nimajo usluž-

benci c. k. javnih skladišč po vsakdanjem trudu in po težkem desetletja trajajočem delu one tolažbe, ki jo dandan s stavlja v igled delavcu pr. bujena zavest socialne dolžnosti. T. ko n. pr. se išče zastoj urejenih odnošajev socialnega zavarovanja, progresivnega naraščanja zaslužka po letih službe, uvaževanja n. znosne stanovanjske draginje, primerne odškodnine za izredno in nočno delo, varnostnih odredb, ki naj bi storile konec raznim oblikam protekcionizma, ki se pojavlja ob priliki nameščenja; — z eno besedo: razmere pri c. k. javnih skladiščih so danes take, da zahtevajo nujnih radikalnih sprememb, posebno sedaj, ko se bodo prav v kratkem otvorila nova skladišča pri Sv. Andreju. —

Z ozirom na vse to so uslužbenci c. k. javnih skladišč, učenjeni pri skupini uslužbencev c. k. javnih skladišč v N. D. N. na shodu dne 7. novembra t. l. sklenili enoglasno predložitev sledečih zahtev. —

1. Tedenska plača naj se poveša vsem uslužbencem, brez razlike kategorije stalnim in dninarjem za 20%;
2. Vsi ravno omenjeni uslužbenci naj dobijo od sedaj naprej stanovanjsko doklado od 15% na letni plači, ki naj se izplača v trimesečnih obrokih antecipatno.
3. Štiriletna starostna doklada (quadrenni) naj se pomnožijo od 3 na 4 in naj se plačajo: prva po osmih, druga po dvanajstih, tretja po šestnajstih in četrta po dvajsetih letih službe.

(Konec prihodnjic).

DANES točno ob 8. uri zvečer se bo vršil v društvenih prostorih (Campo S. Giacomo 5. 1.) občni zbor krajevne skupine pri sv. Jakobu s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Ustanovitev delokroga skupine in pravila. 3. Volitev načelnika, odbora, namestnikov in odposlanca v centralni odbor. 4. Slučajnosti.

TOVARIŠI! Vaša dolžnost je, da pridete danes zvečer na ustanovni občni zbor, da izvolite v odbor tovariše, ki bodo znali skupino spretno, odločno in vztrajno voditi.

bučo in razparal hlače, Janez pa za njim. Ni ga dohitel; dobro je znal teči Matevž. Pri sosedovem vrtu je pijanec izpulil kolec iz plota in se je obrnil in krvavo pridušil.

„Samo približaj se mi, pa boš hladan, kar pridi sem, dotakni se me.“

A Janez se je zagnal vanj in mu je izbil kolec iz rok. Loputnil ga je pod kolena, da je Matevž zaječal in se zgrudil.

In tako ga je pustil. Strašno je bolelo Matevža, dve uri morda se je otipaval, predno je lezel domu.

Drugi dan ni šel Matevž nikamor. Še žganje mu ni prišlo na misel. Za kočo je sedel in je premišljal. Kdove, kaj je vse mislil tisto prečudno uro. Morda je pre misljal svoje nerodno življenje, morda je snoval načrte.

Debela solza mu je zdrknila po licu in je kanila na prašni čevlji. Kar zagledal se je v moko piko, in še druga je kanila. Bridko in mehko mu je bilo v srcu, in sam sebi se je smilil.

Sl. dnjič je vstal, sklenil je roke na hrbtu in je zavil v — krčmo.

Napil se je žganja, potem so ga vrgli do ganjarne.

•• ZVEZA ••

JUGOSLOVANSKI ŽELEZNIČARJEV.

Zahteva povišanja stanarine za Trst.

In ali je upati, da postanejo stanovanja cenejša, ali da ostanejo vsaj za do gledni čas v primerni ceni. Ne! Cene zemljišč, materiala in dneve plače delaveev rastejo, vsled česar postaja zidanje hiš vedno dražje. Ako smo pravični, tudi ne smemo zvaliti vse krivde zaradi podražanja stanovanj le na hišne gospodarje. Direktna povzročiteljica pri tem je centralna in deželna vlada. Pri hišah rastejo vedno hišni davki, posebno pa občinski davki, in vrhu tega še doklade na najemnico. Seveda hoče pri tem priti hišni posestnik vendar vsaj na 4% obrestovanje.

Vse te davke pa hočeta centralna in pa deželna vlada, katera je vendar izvrševalni organ centralne vlade. Ako torej odobrava c. k. vlada neizmerno zviševanje davkov na hiše, potem naj ta c. k. vlada, oziroma c. k. žel. ministerstvo skrbi za to, da dobimo mi uslužbenci c. k. drž. železnice primerno stanarino.

Vprašajmo se, ali so stanovanja res tako draga, da ne izhajamo z 80% dunajske stanarine?

Na to lahko rečem: bil sem 8 let na Dunaju, poznam precej dobro razmere in cene dunajskih stanovanj, ali reči moram, da med Dunajem in Trstom pri cenah stanovanj ni nobene razlike, nasprotno, da se zdi za enako ceno na Dunaju boljše opremljeno stanovanje.

Zdaj pa pride najlepše. Kakor je Vam znano, je zidala železniška uprava v Trstu personalne hiše menda z 234 strank. S tem je ministerstvo hotelo od pomoči mizeriji pri stanovanjih in nuditi železničarjem cenejša stanovanja, vsa za enako ceno z naturalnimi stanovanji. Ali to se ni moglo doseči in žel. ministerstvo samo je preračunilo rentabiliteto teh 2 velikih hiš in je prišlo do spoznanja, da ni mogoče oddajati stanovanj pod 9 K. za m.², med tem ko se računijo naturalna stanovanja za Trst po 8 K. za m.². In zraven pa stoji še dejstvo, da 1) niso vsa stanovanja oddana, in 2) da morajo plačati skoraj vsi železničarji najemniki za posamezna stanovanja več kakor znaša njihova stanarina. Pri tem smo si gotovi, da noben železničar ni vzel večjega stanovanja kakor mu je neobhodno potrebno.

S tem je žel. ministerstvo samo na sijajen način dokazalo, da je stanarina za Trst prenizka, in zato zahtevamo slovesno, da nam odm. rijo 100% stanarino, to je dunajska stanarino.

Veseli in glasan je kolovratil skozi vas, tudi zapel je.

Kol' kor kapljic,
tol' ko let
Bog nam daj
na sv' t' živeti
živio, oj živio...

Nad vasjo je lezal prvi mrak, in polagoma je silila selska tihoča med hiše in kočje. Tupatam je zategnil pes, se je porodil in hitro umrl klic gospodarjev.

Matevž jo je privozil že skoro na konec vasi in je zaukal.

Kotarjeva dekla je nesla vode od vodnjaka. Matevž se je vstavil in se je zresnil.

„Dober večer“, je dejala in se ga je hotela ogniti.

„Meta, ti, Meta... kaj sem že hotel reči... No, vidiš, Meta tole bi te rad vprašal.“

„Pusti me, Matevž kaj bi... mudi se mi.“

„Čakaj no, Meta. Glej, devica prečista midva sva se včasih rada imela. Še prav ulada sva bila; takrat sem bil.“

„Matevž, kaj čenčaš, moram iti. Spat pojdi, pijanec.“

Za vse definitivne uslužbence in delavce pa zahtevamo primerno stanarinsko doklado, ker tudi oni morajo drago plačevati svoja zadržla stanovanja.

Ali je c. k. železniško ministerstvo dolžno nam povišati stanarino? Da! Mi vemo, da uprava c. k. državne železnice ni pasivna, da se obrestuje in sicer z lepim preostankom, vemo pa tudi, da c. k. državna železnica ne zna štediti — to se pravi pri plačah in stanarini nas še stiska — pri upravi pa proketo malo gleda, kako se uporabljajo svete, s katerimi bi nam lahko pomagala. Smelo trdim: železnica je ogromno prometno podjetje, katero ne zajema svojih dohodkov in davke. ampak služi denar s tem, da prevaža ljudi in blago. In kot samostojno podjetje je uprava oziroma c. k. žel. ministerstvo, dolžno nas odškodovati v primeri dohodkov, katere pomagamo služiti mi.

Lepo je, da c. k. žel. ministerstvo ob vsakem malenkostnem povišanju plač ali stanarine vpraša za to finančnega ministra. Mi pa vprašamo, ali je finančno ministerstvo opravično kratilo nam naše dohodke iz železnike blagajne? Ne!

Mi čutimo na skrčenju kredita, da se denar železniške uprave rabi mnogo bolj v druge državne potrebe, kakor za nas, in ako je grof Aehrenthal vrgel v Bosno in Hercegovino toliko in toliko milijonov nas to čisto nič ne briga.

Poglejmo si zdaj južno železnico. Akoravno v slabših finančnih razmerah, d. je ona svojim uslužbencem v Trstu 90% dunajske stanarine. To nam da vendar misliti. Tudi za južne železničarje stanovanja niso cenejša kakor za državne, in tudi južni železničar mora biti deležen 100% dunajske stanarine, a delavec stanarinske doklade.

Ker pa imajo južni železničarji jamstvo, da dobijo v slučaju povišanja plač ali stanarine državnih železničarjev, isto plačo ali stanarino tudi oni, je zdaj naša stvar, vporabiti vsa postavna sredstva, da dobimo to, kar nam mora vsaki pameten človek pripoznati, tudi žel. ministerstvo.

Vprašanje stanarine in doklad za delavce se mora urediti v najkrajšem času, in do tisteg časa naj nam izplača c. k. žel. ministerstvo diferenco, ki jo doplačujemo za stanovanje na našo stanarino. Upajmo, da vodi vse organizane železničarje v Trstu nesebičnost, da jim je za stvar in skupni nastop, da pritisnemo skupno in skupna bo tudi naša zmaga. M smo odkriti, mi nočemo strankarske koristi pač pa koristi za naše železničarje. Zaključujem v upanju, da se naši zahtevi ugodi, zato Vam ključem: *Ne odnehajmo!*

„Zakaj si to rekla Meta? Kaj sem ti storil.“

In ves žalosten je postal Matevž. „Kaj nisi? Sicer pa nisem mislila tako hudo.“

Matevž ni odgovoril. Z roko je potegnul po čelu in se okrenil. Naravnost v krčmo se je vrnil in je izpil strahovito množino žganja.

Molčal je in pil in zmerom bolj žalosten je bil.

„Pijanec!“ Zaihtel je skoro naglas.

„Žganja!“ je zaklical.

Pil je in odšel.

Prišel je bil že skoro do doma, pa je postal in je premislil. In zasukal se je tako hitro, da bi bil skoro padel.

Na Kotarjevem vrtu se je zavedel in je potrkal na okno Metino.

„Meta! Sladko spi! Povedat sem ti samo prišel, da nisem jezen nate. Nikoli več mi me boš rekla pijanec. Tudi ne bom več pil. Nocoj sem sklenil in bom naredil... Lahko noč, Meta! Zdrava bodi.“

Drugo jutro je Meta odprla okno in se je močno prestrašila, da je omedlela.

Matevž je visel na hruški pred njenim oknom, mrtev njegov pogled je bil zapičen v Metine okno.

PODLISTEK.

Skobčev Matevž.

„Zakaj bi ne... ko pa sem že tukaj. Samo malo pokramljal bi“, in je potrkal na okno Mickino.

„Micka, slišiš, Micka, kaj že spiš?“

Nič.

„Zala moja punčka, potuhnili si se, saj vem, Micka. Vidiš, samo pobožal bi ti rad gladko lice, pa šopek bi mi da a, da bom veselo in srečen ukal domu.“

Nič.

Zučel je glasnejše.

„Sakramiš, Micka, če se ne oglasiš, pa ti okno razbijem! Slišiš, Micka?“

V kamnici se je zganilo, ob oknu za šipami se je pobelilo.

„Saj sem vedel, da ne spiš, Micka, vidiš, he-he.“ je šepetal in mencial pod oknom. Lop! Lop!

„Kaj delaš tu, hudič pijanski!... Čakaj...“ je Janez namahnil, a Matevž je bil že planil. V teku se je prekucnil čez polno kad vode pod kapam, da si je obtokel

Podružnicam. Prosimo vse dotične tovariše, ki imajo v rokah pripravljala dela za snovanje podružnic v različnih krajih, da pospešijo pripravljala dela, in naznanijo, kdaj da se lahko vrši ustanovni shod. Treba je vse dobro pripraviti, da se vrši ustanovni shod podružnic povsod tako veličastno kakor v Kanalu. Kdor potrebuje prigrasnic, naj se obrne do centrale Z. J. Ž. v Trst, ulica Lavatoi 1. Tovariši na delo!

Članom. Ako kak že plačujoč član ni sprejel društvenega glasila Z. J. Ž. „Narodni delavec“, naj naznani svoj natančen naslov.

Podružnica v Gorici. Ustanovni shod podružnice „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ za Gorico, ki se je vršil v nedeljo dne 7. novembra t. l., je bil zelo dobro obiskan, in je sklenil enoglasno, da se ustanovi za Gorico podružnica „Zveze jugoslovanskih železničarjev“. Predsedni, „Zveze“, tov. Hochmüller je v daljšem govoru razložil pomen „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ in pri tem povdarjal, da nismo izrabljali svoje narodne zavestnosti; ni nas dovedel do tega sklepa morda kak strankarski namen, ampak izprevideli smo, da je skrajna potreba, da si ustanovimo slovenski in sploh jugoslovanski železničarji svojo lastno organizacijo in to je „Zveza jugoslovanskih železničarjev“, ker le taka organizacija, ki stoji na narodni podlagi, bo imela srca in čustvo za slovenskega železničarja, ki je od nekdanj največji trpin. Le „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ bo branila slovenskega železničarja pred njegovim zatiralcem Nemcem, kar čuti to ravno najbolj tukaj v Gorici od slavnega Wieserja, priganjalca in zatiralca Slovencev. Postaviti se moramo z vsa silo za pravice slovenskega železničarja in hočemo pokazati, da nikakor nečemo še nadalje trpeti zatiranja, zapostavljanja in sramotjenja slovenskega železničarja. Ako se že ta slavni mož ne da pregnati iz našega kraja, naj se pa nauči nas in naš jezik spostovati, ako pa mu ne ugajamo, naj pa gre tja, odkoder je prišel.

Le „Zveza jugoslovanskih železničarjev“, ki stoji na narodni podlagi, bo tudi vedno pripravljena zastopati težnje jugoslovanskih železničarjev nasproti železniški upravi. Skupne interese bomo pa tem lažje zastopali, ker se združimo s svojimi severnimi brati, češkimi in poljskimi železničarji, kateri so združeni v „Zemski jednoti železničarjev“ v Prazi in v „Samopomoči“ (Lvov), ki štejeta danes nad 30.000 članov. Skupno s slovanskimi organizacijami uradnikov pa štejemo nad 35.000 članov. Vi torej lahko zaupate „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“ in pristopite vsi kot člani do zadnjega slovenskega železničarja.

V lepih besedah je še podpredsednik tov. Škerjanc pojasnil navzočim, da je bila naravnost potreba, da se ustanovi narodna organizacija jugoslovanskih železničarjev in pozivlja železničarje, da mora biti vsakega dolžnost, da pristopi „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“.

Vsebinsko pravil so navzoči z zadovoljstvom odobrvali.

Prijavljenih je že čez 60 članov.

Podružnica v Kanalu. Nikdar bi ne bili pričakovali, da se bo vršil ustanovni občni shod podružnice „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ v Kanalu tako sijajno. Zbralo se je v nedeljo, dne 7. novembra t. l. na ustanovni shod podružnice toliko železničarjev, da bi skoraj rekli, da ni manjkal nihče, kdor je bil prost službe. Predsednik „Zveze jugoslovanskih železničarjev“, tov. Hochmüller, je razložil pomen te organizacije, ki je edino prava za slovenskega železničarja, slikal je neznosne razmere za slovenskega železničarja, ako se vsi jugoslovanski železničarji zavedajo svoje dolžnosti in se združijo v močno armado v „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“. Povdarjal je, da mi ne silimo in ne vabimo z obljubami ali lažmi, še manj pa s terorizmom nobenega železničarja v „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“, ker taki člani niso trajni in kmalu izstopijo. Vsak slovenski železničar mora spoznati sam in mora čutiti potrebo sam, da pristopi „Zvezi jugoslovanskih železničarjev“. In glejte, ko se je dalo na glasovanje, ali se ustanovi podružnica v Kanalu, so vzdignili vsi roke, in na vprašanje, kdo da želi pristopiti, oglasilo se je kar 45 od navzočih železničarjev, tako da stavimo podružnico v Kanalu lahko za vzgled zavestnosti slovenskega železničarja.

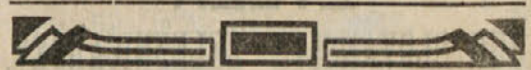
Nato slika podpredsednik Z. J. Ž., tov. Škerjanc razliko med narodno organizacijo in „internacionalno“,

in pravi, da moramo sami uvideti, kje je mesto za slovenskega železničarja. Združiti se moramo tesno do zadnjega in varovati „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“, kakor punčico v svojem očesu.

V odbor so bili izvoljeni: Murovec predsednik, Vales podpredsednik, Vovk tajnik, Rustja blagajnik. Odborniki: De Reggi in Paravan, namestnik Sorgo in pregledovalca računov Valentinčič in Prosen.

S kratkim nagovorom tov. Valesa se je zaključil ta res krasni ustanovni shod Živelci slovenski železničarji!

Železničarjem. — Člani se prosijo, posebno podružnice, za stvarne dopise, kar se tiče železniških stvari ali gibanja železničarjev. Pošilja naj se dopise pod naslovom: „Zveza jugoslovanskih železničarjev“, Trst, Via Lavatoi 1.

Vsi zaupniki N. D. O. so vabljeni na

SESTANEK

v torek, dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih N. D. O.

DNEVNI RED:

Predlogi ankete glede preosnove N. D. O.

ODBOR N. D. O.

„Ti srečna Avstrija...“

stanje davkoplačevalcev v Avstriji.

— Nedavno temu je imel ministerski svet sejo in je sklenil z vsemi proti glasovoma Začka in Brafa, da predloži cesarju v sankcijo zloglasni zakonski načrt glede nemškega jezika v „čisti“ nemških deželah, Gorinje in Spodnje Avstrijsko, Solnograško in Vorarlberško.

Češka ministra sta protestirala, a ko ni to nič izdalo, sta vložila svoji demisiji. Stem sta spravila vlado v hude stiske, a ne samo to — tudi po vsem Češkem se vrše protestni shodi, narod protestira in je ogorčen nad toliko pristranostjo krivične vlade. Lahko trdimo, da je Bienertova vlada doigrala.

Nemci, ki se zavedajo nemškonacionalnih vrtil te vlade, so kar obupani. V strahu za svojo nadmoč in veleveljavo mislijo, da morajo nad Čehi stresati svojo jezo.

Zato, ker se Čehi ne dajo pohoditi, zato, ker znajo in hočejo braniti svoje, po zakonu zajamčene pravice, bi morali biti zdaj odgovorni za polom, ki so ga zakrivali nemški nasilneži! Prerokujejo, da bo vrag vzel parlament. Menda se ne motijo preveč; le tega ne povejo prepravični Nemci, kdo je pravzaprav tako grdo zavozil v naši žalostni Avstriji, iz katere se norčuje ves svet.

Nemško časopisje, ki ve toliko slabega povedati o slovanski politiki, noče kar nič vedeti, kdo je v resnici zakrivil **neznosno draginjjo**, ki je pretirala že skoro na skrajni rob propada vesoljno prebivalstvo avstrijsko. Ponesrečena politika protislovanska, ki je toliko časa slepila naše državnike, da so jo prav korenito zavozili jim menda še zdaj ni odprla oči. Vplivni in za vse odgovorni činitelji nočejo izprevideti, da te večne notranje homatije, ti večni boji med narodi, ne morejo voditi do pravega in srečnega konca. — Vsi vemo kako strašne številke velikanskega deficita je imenoval naš finančni ministar Bilinski, ko je razlagal proračun za prihodnje leto. Te številke so najhujša in najbolj priča, kam smo dospeli. Dolgih 25 let je odtega, ko je bil tedanji ministar Dunajewski tako srečen, da je mogel avstrijskim narodom napovedati preveselo novico, da nima državna bilanca nobenega deficita. Četrto stoletja je minilo — ves čas smo se borili z vedno naraščajočim dolgom, zdaj je pa prišla doba, ki pomeni katastrofo za avstrijske bilance. V vsakem oziru. Naše nemške vlade so se zmerom le kossle v čimvečjem sovraštvu do Slovanov, medtem pa je gineval naš ugled po svetu, in je rastle naše gorje.

Davkoplačevalci so nosili vsa bremena trpeti so morali vse stroške, ki jih je povzročevalo zanikrno gospodarstvo z državnim imetjem. Bridka resnica je, da smo morali segati globoko v žep in smo morali plačevati razne **pangermanske** institucije. Leto za leto smo doživeli novo razočaranje, če nas more sploh še kaj razočarati, iznenaditi. Balkanski narodi so se začeli polagoma otrepati pogubnega muslimanskega vpliva, splošna prosveta jim je

odprla pot do napredka, gospodarskega in političnega.

Balkan je vstajal. To pa ni bilo vseh vsem onim, ki so hoteli videti balkanske narode slabe in ponižane, da bi čim lažje kovali svoj kapital iz njihove nevednosti in nezavednosti.

Nemčija je bila pomignila, je ukazala, in Avstrija je slepo ubogala ter anektirala okupirani deželi. Samo za las je manjkalo da ni izbruhnil na Balkanu vulkan. Evropa sama se je ustrašila požarja in je začela gasiti. A kdo je plačal ognjegasce in škodo? Mi, **davkoplačevalci** moramo zamašiti luknjjo, ki je nastala v državni blagajni, kajpak, svotica 600 do 800 milijončkov kron ni malenkost! Toliko je stala mobilizacija!

Ali je bilo potrebno vse to? Kaj bi razmišljali to čudno modrost avstrijskih državnikov, saj smo o vsem že slišali v polpreteklem času.

Davki so postali seveda ogromni, neznosni. Davkoplačevalci pritiskajo na konsumente, in tako imamo draginjjo, ki je prešla že prigovor: drago je kot v Avstriji!

In zdaj pravijo Nemci, da so Slovani krivi vseh teh strašnih razmer! I seveda! Nekdo mora biti grešnik, a Nemci ni, ta je zmerom pravičen. Tudi v tem slučaju, ko hočejo ubiti vse, kar ni nemškega. In tako zgovorno nemške časopisje ne vidi v tem nobene krivice, a kako bi kričalo, če bi veljal tudi za Slovane ta zakon. Recimo za Češko, Koroško, Štajersko Kranjsko Primorsko itd.!

Avstrijci, radujmo se in veselja poskakujmo, § 14., absolutizem bo menda „vladal“ odslej, nevedski krmarji bodo na vrvi navezali razbiti čolnici in ga bodo vlekli... kam? Še sami ne vejo.

A mi vemo, da tudi vrvi ne bodo dovolj trdne — čolnici bo priletel na čeri!

Morda še ne jutri, tudi pojutrašnjim še ne, a valovi gabodo objeli, in čeri so tako blizu.

Nočemo več pisati jeremiad, predobro vemo in čutimo, da splošna nezadovoljnost avstrijskih narodov ne more roditi sadov, ki jih pričakujejo gotovi krogi.

Divide et impera — od tega naj si nikar več ne obetajo posebnih koristi. Bilo je, a ne bo več, vsaj dolgo ne.

Skrita sila, ki počiva v proletarijatu, v srednjem stanu, ki komaj še životari — teptan in ponižanim siromakom bo prišlo spoznanje, in grmelo bo od vshoda do zahoda...

Tovariši, Slovenci, podpirajte naš list!

DOMAČE VESTI.

Vse dopisnike prosimo, naj naslovijo dopis najkasneje do srede na naslov: časnikarski odsek N. D. O. ali uredništvo „Narodnega Delavca“ in ne na N. D. O.

II „Lavoratore“ — tu prouzročuje N. D. O. menda veliko skrbi. Ne mine teden, da bi se ne dregnil v N. D. O. ali v njenega predsednika tov. dr. Maudića. V svoji predzadnji številki je „Lavoratore“ spet posvetil čez 50 vrst „organizatorju“ dr. Maudiću. Odgovoriti osrednjemu glasilu laške socialne demokracije na vse kolobracije ni lahka stvar. Kakor slišimo, pripravljaja se pošten odgovor od kompetente strani.

Kaj dela jugoslovanska socialna-demokracija? Ponavljamo spet to vprašanje: Ali Vas res ni več? Ali je s Kopačem res izginila vsa slava nekdanj tako ponosne, vsemočne jugoslovanske socialne-demokracije? Ali je res popolnoma potemnila tudi slava sodrugov dr. Jev. Tuma in Dermota? To bi res bilo odveč!

Jožetu Kopaču je bilo ta torek prav neprijetno. V „Del Domu“ so imeli železničarji shod.

Sodrug in neželezničar Kopač je skušal vezati stokrat premete otrobe, pa mu ni šlo prav od rok. M ž je najbrž čutil vroče pod nogami. „Druchdrungen von der Ubergung“, da ravnateljstvo c. kr. drž. žel. znic v Trstu ne bo delalo sitnosti in neprimlik, je predlagal ponižno in preudano resolucijo, skromen memorandum, ki obsega dvanajst točk!

Kričil je z rokami in je skušal bičati železniško ministerstvo, drob l je stare fraze katerih se nihče ne boji, in skrbno se je ogibal ravnateljstva v Trstu, kjer „brije drug veter“. Ni se hotel z nobeno besedo zameriti novemu ravnatelju, od katerega skoro gotovo pričakuje, da ga bo obvaroval padca, ki more prej ali slej priti.

Drugi „energični korak“ ni obljubil sodrug Kopač storiti.

Sodrug so se razšli tisti večer in vsi so imeli enake misli o vsej komediji.

Slovenščina, materni jezik slovenskih soc. demokratov, je Jožetu Kopaču jezik druge vrste. Na shodu železničarjev je govoril radi par Nemcev na dolgo in široko — fraze, seveda — najprvo nemško, nazadnje šele nekoliko slovensko!

Predavanja v „Del. Domu“ so bila včasih prav dobra, a tukajšnji soc. demokratje so jih naznanjevali li z italijanskimi razglasili. Če si prišel h predavanju, si čital v veži in pred vhodom dvorane „Conferenza in sloveno“! „Slovenski“ socialni demokratje, kaj je to tudi bistvo internacionalizma, da sklanjate tilnik pred Neslovincem zato, ker ste Slovenci!?

Škod! Nam je res žal za vsako strokovno organizacijo, pa naj je repek te ali one stranke, vstrašimo se vsakega neuspeha, ki se dotika našh ožjih samih šljenikov ali pa naših stanovskih tovarišev iz drugih taborov. Zakaj posledice moramo čutiti vsi, socialno zlo boli vse skupaj. Zato ne moremo razumeti zastepenosti soc. demokratov, ki vejo, odkod prihaja zlo in kdo je coklja pri vspešnejšem delu — a nimajo potrebne moralne sile, da bi rešili kolo zavore.

Pravijo sicer, da je s sodrugom Kopačem zelo na koncu, pa vendar...!

Naše skromno mnenje je, da z odstavitvijo Kopača ne bo stvari dosti pomagan. Tu treba, sodrug, resnih in popolnoma drugačnih korakov. Od ene osebe ni odvisna Vaša in naša nesreča, ampak od sistema, ki prevladuje v Vaših vrstah. Dokler boste sejali sedan o politiko neodkritosti, hinasvščine in blatenja vsega, kar ne plazi po Vaši volji, dotlej bo vse eno, ali ostane en! Kopač več ali manj v Vaših vrstah.

Pozor! Kakor smo izvedeli izza kulisa našega veselicega odseka, se deluje jako živahno za veselico, ki se priredi v Rojanu na dan ustanovnega obč. zbora krajevnih skupine N. D. O. v Rojanu, dne 21. t. m. Čujemo da se pripravlja veliko iznenadenje za ta dan. Le koliko smo čuli od veselice odseka, ki se drži jako rezervirano, zmanjše, da bodemo imel zopet res krasno zabavo, ki gotovo pripomora blagemu namenu za podporni fond N. D. O. do lepšega gnočnega vspeha.

Rojska okrajna skupina N. D. O. vabi vse tovariše na ustanovni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 21. novembra t. l. ob 10. uri predpoludne v dvorani „Konsumnega društva“ pri cerkvi v Rojanu. Dnevni red priobčimo prihodnjic.

Naši shodi.

Pred velikim številom delavcev c. kr. javnih skladišč (proste luke) se je minulo nedeljo vršil v centralnih prostorih shod, na katerem se prečitala in soglasno sprejela spomenica, ki naj se jo predložiti upravi c. kr. javnih skladišč. Isto priobčujemo na drugem mestu. Razprave so se vdeležili tov. Kranjc (ki je ob nem predsedoval), tov. dr. J. Mandić, Kožuh, Mahna, in drugi.

Sestanek v Kanalu, ki je bil minule nedelje, je dosegel, da se bo v kratkem ustanovila podružnica N. D. O. v Kanalu. Goričani, širite našo misel!

Odseki N. D. O. imajo svojo sejo:

- Ag. tacijski odsek, vsako soboto ob 8. uri zvečer.
- Tiskovni odsek: Vsako sredo ob 7. uri zvečer.
- Veselični odsek: vsako sredo ob 8. uri zvečer.
- Knjižnični in čitalnični: vsak četrtek ob 8. uri zvečer.
- Zadružni odsek: vsak petek ob 8. uri zvečer.

Pireditve N. D. O.

DANES, zvečer ob 7. uri: sestanek delavcev iz tovarne „Linoleum“ (Kraj: prostori N. D. O. pri Sv. Jakobu, hiša „Konsumnega društva“);

DANES, zvečer ob 8. uri: ustanovni občni zbor pri Sv. Jakobu (Kraj: prostori N. D. O. pri Sv. Jakobu).

DANES zvečer ob 8. uri: Sestanek zaupnikov okrajne skupine v Škednju. (Kraj: „gospodarsko društvo“ v Škednju.)

JUTRI, nedelja, dne 14. t. m. Shod v Ricmanjih ob 3. uri popoldne. (Kraj: „Konsumno društvo“.)

TOREK, dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer: sestanek vseh zaupnikov N. D. O. v prostorih centrale (ul. Lavatojo 1.)

NEDELJA, dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne: ustanovni občni zbor okrajne skupine Rojan. — (Kraj: „Konsumno društvo pri cerkvi“).

NEDELJA, dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne: Javni shod na Proseku, za Prosek in Kontovelj. (Kraj: „Gospodarsko društvo“ na Proseku.)

Naše zadruge.

III. skladišče konsumne zadruga članov N. D. O. v Škednju je izročeno prometu! Otvoritev, ki je bila dne 4. t. m. je takoj pokazala potrebo tega skladišča. Naši tovariši iz Škednja zahajajo pridno v skladišče. Promet je bil že po prvih dneh nepričakovano dober. Skladišče je zelo ukusno, zračno in prostorno. Škedenjci, zavedajte se svojih dolžnosti do konsumne zadruga!

Vseh delavcev iz rojanskega okraja (Rojan, Greta, Škorklja, Barkovlje in novo mesto) dolžnost je, da podpirajo II. skladišče (ulica Miramar) s tem, da se vsi vpišejo v konsumno zadruga članov N. D. O. in se pridno poslužujejo skladišča. Tovariši, le v združništvu najdete odreditve!

Slovensko gledališče.

Dozdaj smo videli na našem odru le boji vesele stvari, če izuzamemo igrokaz „Valensko svatbo“. In vse so prav dobro vspele. V vsakem oziru. Treba je bilo, da bi videli kaj resnejšega, bolj jedrnatega. Gledališko vodstvo se je zavedalo tega in vprizorilo pretkelo nedeljo špansko dramo „Galeotto“, ki je splošno kar najboljša vspela.

Gost g. Verovšek, naš stari znane iz Ljubljane, je nastopil v večji ulogi in jo je dobro pogodil. Lahka ni bila njegova uloga. Pokazati nam je moral moža, ki ljubi svojo ženo, misli o vseh najboljših, a

je dostopen obrekljivim govoricam, ki ga zmotijo tako daleč, da misli slabo o svoji ženi in svojem prijatelju.

Dobro je to igral, prav lepo nam je predočil velikanski duševni boj, vendar pa mislimo, da bi se dalo iz take uloge še več napraviti. To trdimo vsled tega, ker mislimo, da je bila njegova uloga v vsem obsegu partija najboljše in najlepše dramatične, ki je pršla v zadnjem dejanju tudi do primerne in zelo efektne vehave.

Gospa Danilova je izvedla svojo tudi kaj lepo ulogo naravnost mojstersko, naravno in dostojanstveno. Lahko trdimo, da je igrala izmed vseh najboljših. Sploh nas veseli, da moremo še enkrat potrditi, da je gošpa porabna za vse.

G. Zvezdan je bil simpatičen in dober Ernesto, mlad sanjač, pesnik, ki ga ljudje opravljajo in mu sugerirajo greh, katerega se niti ne zaveda. V začetku igre se nam je zdel mnogo bolj nego pozneje, ko bi imela njegova uloga doseči višek dramatičnega efekta. Pa ni bil slab, potrudil se je a vsa stvar mu ni preveč prijala. Prenolična je bila ravno takrat, ko bi imela primerna gradacija in modulacija glasu označiti in kolorirati ves način igranja.

Naš Rajner je pogodil starega gospoda prav dobro. Ni mu ugovarjati.

G. Bratina je bil tudi čisto dober. Zdi se nam, da je od lanskega leta mnogo napredoval. Prav dobro!

A gospa Ponikvarjeva? Njo smo videli letos skoro še v vsaki igri. Takrat je bila naravnost izvrstna. To so uloge, ki jih pogodi najboljše in najlepše. Dramatične sile ni v njej, a svoje nastope zna odličiti s pristno in lepo pa krasno umerjeno naravnostjo, kar daje vsej igri nekaj

Podpisani priporočajo sl. občinstvu svojo

žganjarno
ulica Petronio številka 1.

A. B.

Dalje na 4. strani.

ZA JESEN IN ZIMO

Bohinec & Co. se priporočajo tvrdka

TRST

ul. delle Torri 2. - S. Lazzaro 17
(za cerkvijo sv. Antona novega)

svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za gospode in dečke ter
mične novosti v konfekciji.

Za dame in deklice. - Obleke po meri.
Solidna postrežba. — Znane nizke cene.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

27. novembra parnik „Laura“ Novi-York via Patrasso-Palermo.

23. decembra parnik „Francesca“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molina Piccolio št. 2. ali pa h kateremu si bode agentu ali korespondentu družbe.

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“

registrovana zadruga z omejenim poroštom.

Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah). — TELEFON št. 952

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 K. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2 in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne, izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Poštno-hranilnični račun 816'004.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalne: ulica Bosco 17.

II. ul. Miramare

Telefon: št. 23-21.

III. v Škednju.

Pekarna in slaščičarna
Benedikt Šuban
TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST
je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorlata najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na dan.
Postrežba na dom

Pekarna i slaščičarna
Josip Pahor - Trst
ulica Madonnina št. 39.
ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladšičice in izdeluje najboljše biškote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Tovariši N. D. O.
Veliko zalogo klobukov, dežnikov, kravat, nogovic itd.
je odprl naš rojak

K. CWENKEL
TRST, CORSO ŠT. 32
Ker je to edina slovenska trgovina te strože, priporočamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim!

Podpisani priporočajo sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo
Pekarno, slaščičarno in tov. biškotov
v ulici del Belvedere št. 57.
kjer ima na razpolago
vedno svež kruh
raznovrstne sladšičice in najfinejše likerje. Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd. Udani
LOVRENC REBULA.

Na novo urejena
Pekarna Karol Trošt:
TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST
(nasproti cerkve sv. Jakoba)
ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladšičice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

Zaloga likerjev v sodčkih in butiljkah
Jakob Perhanc
TRST — Via delle Acque — TRST
Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vln v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporočajo svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporočajo malinovec in tamarindo.

Pekarna
Valentin Kukanja
vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi
ima na razpolago
vedno svež kruh
in vsakovrstne sladšičice.

Podpisani priporočajo sl. občinstvu svojo
dobroznano žganjarno
v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.
Ferdinand Pečenko.

KUPUJTE VSI
Kolinsko kavino primes!

Ugodno kupovanje
40 metrov daljših docela porabnih ostan kov, platno za pernice, zefir, oksford barvano blago, flanela, platno za srajce, vse samo za 18 K proti povzetju. V vsaki pošiljavi je poleg tega še za dve boljši obleki blaga, če ne ugaja, vrnem denar.

A. Pinkava
tkalnica v Náchodě Vysokov Češka.

Rnjževne novosti:
GREGOR IČ: Poezije, zv. IV. K 2-20
vezano 3-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodnje, vezano 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti —60
BENEŠ: „Brodkovski odvetnik“ 1-50
Kip Gregorčiča 4-

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.
NOVOST! NOVOST
Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah
v belo-modro-rudeših barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev. Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
TRST. — Ulice Valdirivo 40.

Gostilna društva Jadran
ul. Industria (za cerkvijo sv. Jakob)
toči najboljša
vipavska in istrska vina

Gorka in mrzla jedila so vedno na razpolago, kakor tudi slovenski časopisi. — Najnovejše avtomatične orglje, katere svirajo izbrane slovenske komade.
Postrežba točna.
Cene zmerne.

Za dobrohotni obisk se priporočajo Odbor krčmar društva „Jadran“ **Vinko Kante.**
Podpisani naznanjajo sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in slaščičarno
Campo Belvedere št. 2
kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšičice, potice itd. Udani **Filip Trobec.**

Člani „N. D. O.“! Pozor!
V trgovini jestvinami
ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.
in v Filijalki **A. ŽERJAL**, v ul. Commerciali št. 18. dobite vsi K 1.— blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.
Telefon št. 699. Telefon št. 699.

VINKO SKERK
PEKARNA in - SLADŠIČARNA
TRST, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9.
V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov biškote in posebno pa specialiteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero buteljrk ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni. Spoštovanjem **VINKO SKERK.**

Čisti dobiček tega Vašega prvega gospodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!

dostojanstvenega in prikupljivega. Vendar bi pa včasih želeli malo, samo malo več dramatičnega zanosa.

Tudi drugi igralci so lepo igrali. Vsa čast.

To nedeljo, 14. t. m., bo v našem gledališču mnogo zabave.

Ob 3 in pol popoldne imamo reprizo veseloigre „Dva srečna dneva“ ki je bila ob premieri tako lepo vspela. Ob znižanih cenah si jo hočemo še enkrat ogledati. Saj je igra tako zanimiva in kratkočasna, da bi jo res težko pogrešali na našem odru.

In zvečer ravno tistega dne vidimo pa nekaj čisto posebej, „Zaza“ prekrasna francoska gledališka slika iz življenja polna najlepših in zabavnih prizorov bo pričarala pred naše oči, da bomo res prav veseli. Vse zakulisne intrige in neumnosti se nam razodenejo, kar bo vzbujalo največjega zanimanja in smeja in prijetne zabave.

V nedeljo se vidimo!

Iz Pule.

Sastanci u nedjelju 14. ov. mj.
U nedjelju 14. ovog mjeseca obdržavati će „Narodna Radnička Organizacija“ ove sastanke i to: u 3 sata po podne u Verudi u gostioni Josipa Blažića, u isti sat (3 p. p.) na Gregovici.

Proslava četrdesetgodisnjice čitaonice. U nedjelju, dne 7. ov. mj. navršilo je četrdeset godina obstanka „Čitaonice“ u Puli. U toj prigodi obdržavala se je proslava, no ta je imala previše oficijalni karakter. Četrdeset god na obstanka jednog hrvatskog društva u Istri je dogodjaj, a u Puli zaslužio je, da se proslavi na način, da bude to jedna narodna manifestacija, a ne vršenje formalnosti bez života i bez dubljeg značaja.

Proslava je prošla za šire slojeve neopažena, a to se ima pripisati aranžerima, kojima je mnogo više bilo stalo do učestvovanja službenih lčnosti nego do naroda. Spominjemo minogred, da su aranžeri bili zaboravili pozvati na svečanost „Narodnu Radničku Organizaciju“ i da je ista bila pozvana službeno jedva u jutro na dan proslave. Isto tako nije se nastojalo zainteresirati narod iz okolice za svečanost.

Svečanost je imala kako spomenusmo čisto oficijozni karakter. U jutro se je obdržavalo spomen-slovo. U 1. s t banket, a popodne bila je zabava u dvorani „Narodnog Doma“, koja je bila animirana. Od gostova iz vani vidjesmo, zastupnika prof. Mandića iz Trsta, neke iz Pazina i Rovinjskog sela.

Uzprkos tih mana ipak je proslava imala dva važna momenta. Jedno je, da se je ustrojio pjevački zbor, koga u Puli tako krvavo potrebujemo i koji je pokazao, da može krasno napredovati. Drugi je pak dogodjaj, da je proslavi učestvovao novi upravitelj poglavarstva dvorski savjetnik prof. Attems. Mi kao demokrati ne držimo ništa do učestvovanja koje kakvih odličnih i visokopoloženih osoba, pa imale te u svojim žilama plavu krv i ovo nebi ni spominjali kao dogodjaj, no registriramo ga, jer je to prvi put od početka narodne borbe, da zastupnik vlade učestvuje jednoj hrvatskoj proslavi u Puli. Ne smatramo to kao znak neke naklonosti vlade prema našim težnjama, dapače tu barem u ime radnog naroda odbijamo, ali tražimo, kako

je dr. Laginja izpravno iztaknuo, da se nama mjeri istim mjerilom kao i drugima i da ne bude naroda ni gradjana prvog i drugog stepena, već uz jednake dužnosti jednaka prava. Ako je njegovo prisustvo značilo pripoznavanje nepravosti našeg naroda u Puli sa drugom narodnosti sa strane vlade, kvitiramo to zadovoljstvom, ako je pak to imalo drugotnu svrhu neka gospoda znadu, da mazanja i njihovo prisustvo ne će nas nikada kapacitirati, da dobijmo povjerenja u vladu, koja nam dnevno nanaša toliko nepravda i kojoj samoj imamo zahvaliti za sve, što nas tišti.

Obćinski izbori. „Il Lavoratore“ je javio, da će izbori za občinsko vieće biti još tiekom ove godine, kako je stajalo u odluci o raspustu občinskog zastupstva. Ovdješnje novine ne javljaju ništa o tome. Nu po nekim znacima suditi je, da bi izbori mogli biti blizu.

Mi u Puli uživamo blagodati viećnih upravnih odbora (giunta) Ovo je da bog pomože treće jedno za drugim, a da nije adnje, za to će se već tko zabrinuti.

Pitanje skupoće i pomanjkanje stanova. U ovo doba obćenite skupoće ta se čuti u Puli osobito. Ne samo radin sviet, već celo gradjanstvo trpi od preko mjerne skupoće, koja ovd e vlada. Nu dok se drugdje zato brinu vlade, občinska zastupstva, dok se drugdje proučavaju načini kako tome doskočiti, ustajaju odbori. uređuju uredbe za aprovizaciju grada, postizavaju snižene željezničke tarife za živč, dotle u Puli o tom nikoga ne tare glava.

Uz to zlo imamo pak u Puli jedno goruće pitanje, koje je već odavna na dnevnom redu i koje je baš sada postalo neznosno, a to je pomanjkanje stanova. Pomanjkanje stanova je u tolikoj mjeri, da ima čitavih obitelji koje stanuju po hotelim ili koje su drugamo i čekaju kada da u Puli dobiju bilo koji stan.

Uzrok tomu velikom pomanjkanju stanova leži prvo u neprestanom i znatnom doseljivanju, a drugo u nikakvoj gradnji, prouzrokovanoj glavno od nemogućnosti postignuća kredita radi vojničkih propisa za gradnje i radi velike nepouzdanosti, koje vladaju prema pulskom tržištu obzirom na prošlogodišnja faliranja.

Ovdješnji „Giornaleto“ uzpisao se je u zadnje doba o pomanjkanju stanova i pravi kojekakve projekte. Oni koji bi morali prvi da se za stvar zauzme, ti ne uzimlju stvar tako na srce kao što bi morali. Po našem mienju bila bi dužnost občine, da nastoji stvoriti konsorcij za gradnju malih i jeftinih stanova, kojemu bi i sama pristupila kao dionik, i tom konsorciju izposlovali sve moguće polakšice glede gradnje i poreza. Dionicice b morale glasiti na mali iznos da mogu pristupiti i man e imućni.

Druga stvar pak moralo bi se kod mornarice nastojati, da sagradi još nekoliko velikih baraka, kako ih već neke ima za arsenalske radnike.

Današnje je stanje neodrživo, a kućevlastnici izrabljuju isto do skrajnosti, kao najgori lihvari. Tko pak na koncu najviše trpi jest radnik, koji mora, da za siromašni stan skupo plaća od krvavo zaslužene plaće.

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lanternica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Slovani! Tovariši!

Dajam Vam naznanje, da sem odprl

.. novo slovensko ..

BRIVNICO

v ulici del Bosco št. 1.

vogal Piazza Barriera vecchia

Toplo se priporočam slav. občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro postrežbo.

SVOJI K SVOJIM!

S spoštovanjem Miroslav Kovačič, brivec.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svoji

pekarni in sladšičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA 4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, najfinejše slaščice, potice itd ter razne likerje in vina v buteljkah.

Udani

Alojzij Gul.

Kje morate kupovati harmonike? Kje drugje nego v domači česki tovarni harmonik

Josef Hlavaček

v Lounech (Česko)

Tam dobite najboljše, na mnogih ravstava odlikovane harmonike.

Specialiteta: s heligonovim bazom

Pišite po cenik.

500 harmonik v zalogi.

Podpirajte domačo obrt, domače rokodelstvo. Ne nosite težko prisluženih novcev svojim narodnim neprijateljem.

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišju

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1408)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“ ulic Zudee-he št. 8 v katerih to svoje vina I. vrst

.. Usi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Čitajte vsi!!

Vsojam si naznaniti vsem mojim odjemalcem, in slav. občinstvu, da sem že prejel cel novi dohod oblek za jesensko in zimsko sezono. Obleke za moške, dečke in otroke in zgotovljeno belo perilo za moške. Ker sem kupil v veliki množini z največjih in svetovnih tovarn, z malimi stroški, da lahko prodajam po tako znižanih cenah, da mi nobene druga trgovina nemore tekrovati.

Prosim Vas, zato, da obiščete mojo trgovino in se pričate, brez da ste primorani kupiti.

Dobite obleke za moške dečke in otroke Paleta, Uster, Ranglan, jopiči in površni jopiči, mantelin, telovnik, hlače, srace, maje, spodnje hlače, ovratniki, kravate zapastniki, nogavice, napsniki, obleke za delo, belo (trliš) bel in plav za kovače in ključavničarje, kape in čepice ter črni možiki kloboki. Dnevno novi dohodi blaga.

Lastna krojačnica. — Izgotvljajo se obleke po meri.

Govori se slovensko.

Dnevno novi prihodi blaga.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskega vrada in skladišč e. kr. priv. lloyd orož. e. kr. finančne st. aže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario st. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvale za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljše voščilo (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Delniška glavica: OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

K 10,000.000. Vlog okoli: K 100,000.000
Telefon 19-95. Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3. Naslov za brz.: SPOROBANKA

4% vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 %

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE (RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, burzna naročila SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem zrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 %

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. . . .

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRCAJJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzojavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.